

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: **csütörtökön és vasárnap.**
Előfizetési árak: Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. — Egyes szám ára 6 kr.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Dobay János.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez
hirdetmények és előfizetések a kiadóhivatalhoz (ifj. Jancsó
Mózes könyvnyomdája Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.

Az oláhok veresége.

Nem rég emlékeztünk meg az oláhoknak arról a kvalifikálatlan tényükről, hogy a Hágában tartandó nemzetközi kongresszus programjába Magyarország szoros belügyét, a nemzetiségi kérdést fölvették. Most meg örömmel emlékeztünk meg arról a fiasokról, melyet az oláhok törekvése a hágai interparlamentáris kongresszuson ez ügyben vallott.

A kongresszus ugyanis óriási szavazattöbbséggel törülte a kérdést a programból, mert a különböző parlamentek küldöttjei belátták, hogy idegen állam belügyeibe avatkozni nemcsak jogtalan, de sérelmes dolog is. De különben is csak nemzetközi érdekek lehetnek olyanok, melyek az államok intervenczióját teszik szükségessé. Már pedig az oláhok bármint ágítálnak s bármily nagy feneket keritsenek állítólagos sérelmeiknek, az idegen államok arról tudomást nem vesznek, nem vehetnek, bele nem avatkozhatnak, mert könnyen fegyveres ellenállásra találhatnak. De

oly nagy fontossággal az oláh ügy nem is bír, bármint is akarják fölfujni a dolgot.

Az lehet, hogy egyes nagyságoknál jajgatásuk sympathiákat ébresztenek és aljas hazudozásai egyeseket tévútra vezetnek, de ahhoz, hogy a külállamok parlamentjének kiküldöttjeit beavatkozásra bírják — szörnyen kicsi legények. E gyöngye kis kudarcz egyelőre jó iskola, melyből megtanulhatnak, hogy tiszteljék azt a türelmes Magyarországot, melynek földjén nevelkedtek s ne hurezolják meg, nemtelen rágalmatokat koholva, a világ előtt akkor, midőn az őket ápolja, sőt kényeztet.

Minő csalódás, minő csalódás! Mily szép reményekkel teltlen várták a kongresszus döntését, lesték dűzzadékkal, hogy fog összedülni az ezredéves Magyarország, s mint lesz romjain Dacrománia; azt hitték egy csapásra urai lesznek a helyzetnek és most fűcses, minden oda van. Megintcsak suttyomban kell az aknamunkán dolgozni, mert hátha, hátha, biztatja őket még mindig a remény. Oh Domnedieu!

Azonban nagyon jól tennék mőze-urék, ha már egyszer esendesen lennének s nem feszítenék túl a hurt, mert bizony, bizony egyszer csak elszakad és nagyon orron találja csapni őket.

O. O.

Politikai hírek.

Külföld.

A nagybeteg császár. A császár egészségi állapota sokkal aggasztóbb, semmint eddig hitték. A betegségről a legkülönbözőbb híreket terjesztik, legújabbban azt állítják, hogy a császár agytuberkulózisban szenved. Zacharin a bjáloviczi kastélyt ajánlotta a császárnak tartózkodási helyül s reményli, hogy ez a kastély föltétlenül magányával és erdős környezetével jól tesz majd a császárnak, a kinek minden szellemi munkától tartózkodnia kell. A bjáloviczi tartózkodást több hétre tervezik. Valamennyi templomban imádságokat rendeltek el a császár felgyógyulásáért.

A párisi gróf haldoklik. A párisi gróf már elbueszott az alangoni hereztől, a kit megcsókolt. Aztán többször felsóhajtott, hogy „nagyon sokáig szenved.” Fájdalmait az orvosok morfiumbefecskendezéssel akarták enyhíteni, de ez ellen azzal tiltakozott, hogy az ilyen divatos hóbortokat nem tűrheti s nem engedi magát megfosztatni eszméletétől, a mely most legdrágább kincse. Halála után az orléansi herceg lesz a család feje.

la után az orléansi herceg lesz a család feje.

Orosz hajóraj az Adrián. Imár bizonyosra vehető, hogy az orosz központi hajóraj Avelan tenger-nagy vezénylete alatt meg fogja látogatni Antivari, Dulcigno, Pola, Triest és Fiume kikötőket. Vajjon érkezik-e és mikor az orosz flotta az olasz kikötőbe, azt még nem tudják.

Kormányváltás Szerbiában. Szinte bizonyosra veszik, hogy a király legközelebb új minisztériumot fog kinevezni. Miniszterelnök-jelöltek többek közt: Welimarkovics tábornok, Velkovics Sztóján, Petrovics Vukasin és Krisztics Nikola. Másrészt azonban a közigazgatásban előforduló számos változából azt lehetne következtetni, hogy a mostani minisztérium állása jelentékenyen megcsúszdult, minthogy a király nem írta alá ily fontos kinevezéseket olyan kabinetnek, a melyet el akar bocsátani.

Szerbia fegyverkezik. A hadügy-minisztériumban legközelebb tanácskozni fognak a hadsereg újból való fölfegyverzése ügyében. A fölfegyverzésre már különböző külföldi fegyvergyárak adtak be ajánlatokat, köztük a steyri fegyvergyár is, mely 75 frankjával kínálja a Mannlicher-fegyvernek darabját.

A visszavonult Bismarck. Bismarck herceg is meghívást kapott a königsbergi szoborleleplezésre, azonban a herceg köszönettel elutasította a meghívást.

TÁRCZA.

Mikor a főnök jubilál.

— Egy ügyvédesség naplójából. —
Írta: Hevessi Jenő.

... Néhány éve mult annak, hogy az iskolából kicsaptak, mert egy önfeléd pillanatban megcsókoltam a direktorom szeplős leányát.

Hátat fordítottam tehát az intézetnek és elhatároztam magamban, hogy biz én nem tanulok egy nyomorult petit-betűvel sem többet, mint a mennyit belém vertek, ha már egy épen nem szeplőtelen ajakról elrabolt közönséges czvikpusziért képesek a könyörtelen szívű igazgatók az ambieziózus ifjakat az iskolából kizárni.

Más életpályát választottam magamnak.

A „Kenyerő-Téglási Hirharang”-ban olvastam, hogy egyszerre három ügyvéd is keres írnokot, én tehát nem sokat elmélkedtem az „enni és nem enni” nehéz problémája felett, hanem utam a jelzett helyek felé irányozva, csakhamar bekopogtattam az egyik „köz- és váltó ügyvéd”-nél.

A tágas irodahelyiségben három ember ült, három ingadozó lábú kopott asztal mellett. Kettő közülük

esendesen pőfőkelt, a ki pedig az ajtóval szemben körmölgetett, olyan füstfelhőbe burkolózott, hogy a Pálfi-féle gyufagyár kéménye, ha látja, bizonyára elszégyelte volna magát.

— No bizonyára ez lesz a főnök! — gondoltam magamban és odaléptem hozzá, szokott szerénységgel bemutatam neki becses személyiséget.

— Én Soványi Jónás vagyok.
— Ah igen? A híres Soványi-familia tagja? Örülök a szerencsének. Tessék helyet foglalni, mindjárt jön a princípális.

Alig ültem le és törültem meg a nagy füstől könybe lábadt szememet, midőn a szomszéd-szobából idegrázó ordítás hangzott fel. Olyan, hogy a Szegeden rendezett dalárversenyen elhangzott opera-áriák legvadabbja hozzá képest csak mellbeteg szunyog halk danája volt.

Rémülten ugrottam fel a kopott nádülésű székről és kifelé igyekeztem. Azt hittem, hogy újból súlyd a rakpart.

— Ne tessék megijedni, vigasztalt meg a pipás, csak a princípális ordít olyan keservesen.

— Igen? Talán dalárdista az ügyvéd ur?

— Dehogy, kérem.
— Hát akkor miért ordít olyan operaházi hangon?

— Mert tényvázlatot vesz most fel.

— Ugy? És mindig ilyen remekül szokta kivágni a magas „c”-t?

— Nem mindig, csak mikor algyói kliensek vannak nála. Tetszik tudni, ezek az ilyen hangot szeretik.

— Tehát az ön princípális a más-kép is tud a felekkel értekezni?

— Hogyne. Hallaná csak, miként szokott a dorosmaikkal beszélni! azokat rendesen háromszor is kilódtítja az ajtón, míg a tényvázlatot teljesen felveszi, — ezeket csupán egyszer.

A másik szobából e perczen vadállatias hangok hallatszottak ki.

— Hogy nevezik az ellenfelét?

Krákogás. Dörmögés. Csend.

— Az alperes nevét kérdezem. Maga barom! — ordított a paragrafusok atyamestere. Még azt sem tudja?

Dörmögés. Orrfúvás.

— Hát minden algyói ilyen ökör?

— És minden ökörről én bajlódjak? Mars ki! — s azzal nagy hirtelen ki is nyílt az ajtó és egy szürös atyafi repült a nagybajuszu irodavezető ölébe.

— Kérem ezt az embert bagatell-uton kidobni!

— Az irodavezető galléron ragadta az algyói klienset s szó nélkül kilökte az előszobából.

— Meglássa mindjárt visszajön, — jegyezte meg hozzám fordulva.

A harezias ügyvéd végre észrevéve jelenlétemet, szintén felém fordult.

— Alkalmaztatást óhajt?

— Szerencsémnek tartanám, ügyvéd ur, ha ide kerülhetnék az ön nagyrebecsült irodájába.

— Szép. Dolgozott ön már ügyvédi irodában?

— Még eddig nem.

— Az sommás baj. De azért csak tudja, hogy mi az első feltétel?

— Fogalmam sincs róla, ügyvéd ur.

— Öreg hiba ugyan, de lehet orvosolni. Nézzon körül a szobában.

Tartson szakértői szemlét.

Figyelmesen körülnéztem.

— Látja már, öcsém?

— A kopott butorokat gondolja?

— Nem, hanem ezt a három komoly ábrázatot.

(Folytatása következik.)

Megyei élet.

Háromszékvármegye közigazgatási bizottságának szept. 4-én tartott üléséből.

Potsa József, főispán az ülést megnyitja s bemutatja dr. Sinkovics Ottó újonnan kinevezett közigazgatási előadót. Dr. Antal Mihály, megyei főorvos a közegészségi és demográfiai kongresszusban vevő részét, az ülésben nem jelenhetett meg.

A szakeladók jelentéseiből felemlíthetjük a következőket.

Tompa Miklós alispán jelentése szerint a közigazgatás menete aug. hóban rendes volt.

A vármegyei tisztikar teljes létszámban volt.

Iktatóra érkezett 2020 drb.

Egy évre szóló utlevél kieszközöltetett 76 drb, 15 napos utazási igazolvány kiadott 135 darab.

A vármegyei pénztár megvizsgáltatván, rendben találtatott.

Tűzeset a beérkezett jelentések szerint hat esetben volt.

Séra Tamás árvaszéki elnök jelenti, hogy augusztus hóban a gyámság és gondnokság alattiak száma 10634 személy volt, ebből felszabadult 17, gyámság és gondnokság alatt maradt 10617 személy.

A háromszékvármegyei összesített gyámpénztárnak összes bevétele volt 7019 forint 62 kr, ebből kiadott 7018 frt 91 kr, melyet a bevételből levonva 66 kr készpénz jött át szeptember hóra.

Magánkötvényekben volt a bevétel 293452 frt, ebből kiadott tőketörlesztés által 260 frt és augusztus hóra áthozatott 293202 frt.

Az ügyforgalmat illetően a múlt havi áthozattal együtt iktatóra érkezett 643 ügyszám, ebből elintéztetett 529 ügyszám.

Solliom Miklós, kir. alügyész jelentése szerint a kézdivásárhelyi kir. törvényszéki, valamint a megye területén lévő kir. járásbírói fogházakban augusztus hó utolsó napján le volt tartóztatva 18 elítélt, 10 vizsgálati, összesen 28, ezekből férfi 21, nő 7.

Időközben megfordult 36 egyén.

Rabélelmezésre kiadott 118 frt 63 kr.

Bűnvádi feljelentés beérkezett 47. Törvényszéki bönézolás 2 esetben volt.

Súlyosabb bűneset nem merült fel.

Tusa Gyula m. kir. pénzügyigazgató jelentése szerint iktatóra érkezett összesen 1910 drb, ebből elintéztetett 1594 drb, hátralékban maradt 316 drb.

Augusztus havában befolyt egyenes adók címén 41133 frt 20 kr, megelőző évi hason havinál kevesebb 4185 frt 28 krral, haddij címen 309 frt, több 75 frttal.

Az összes ágazatokban befolyt 152694 frt, a megelőző évi hason havinál kevesebb 519 frt 85 krral.

Gyárfás Győző kir. mérnök jelentése szerint közlekedési akadály nem fordult elő.

A brassó-újtozi állami közuton újabb munkák nem kezdettek. A 91—92. km. szakaszon a szabályozás befejezéshez közeledett. A 87. számú híd, melyre vasfelszerkezet irányoztatott elé, alátámasztással látottat el. A fedanyagszállítás folyamatban volt. A felülvizsgált építési munkák jegyzőkönyvei jóváhagyást nyertek.

A törvényhatósági közutak jövőbeli fentartási költségelőirányzatához a bevételi adatok késedelmes beszerzése miatt ez irányban más rendszer követése javasoltatik.

Más műszaki ügyek közül felemlítendő, hogy a kézdivásárhelyi honvédségi laktanyánál aláfalazások teljesítettek.

Dancs Bertalan, kir. tanfelügyelő jelentése szerint, a tanfelügyelői iktatóra érkezett 271 ügydarab 105 kiadvánnyal nyert elintéztetést.

Augusztus havában a tanítás szünetelt. Ezután a tanítói személyzetben történt változásokról tett jelentést.

Végre jelenti, hogy a vallás-és közokt. m. kir. miniszter urnak rendeletéből helyben rendezett magyar nyelvű póttanfolyamon mindössze 104 idegen ajku (szász, román és szerb) tanító vett részt, kik közül 17 jó sikerrel képesítőt tett, 5 megbukott, 2

igazgató természete miatt a póttanfolyam további látogatásától eltiltatott, 15 a póttanfolyam ideje alatt állítólag közébejött betegségük s más egyéb családi ügy miatt vizsga előtt hazament, 54 pedig a balázsfalvi és nagyszabeni érsekség rendeleteire legjobb megelégedésüknek kifejezése és elbúcsúzása után, a képesítő vizsga előtt pár nappal szintén hazautazott.

A másodfoku ipartanácsba megválasztottak rendes tagokul: Deák András sepsiszentgyörgyi vaskereskedő és Mőlik Kristóf sepsiszentgyörgyi lakos, szeszgyáros. Póttagokul: Nagy Elek sepsiszentgyörgyi cipész és Török Bálint kézdivásárhelyi kereskedő.

Az imecsfalvi postahivatalnak Gelenczére való áthelyezését a kolozsvári m. kir. postaigazgatóság a fentartási költségkönyvnek Gelenczére község által való hordozásától tette függővé.

Az ipari és gazdasági iskolázás hazánkban.

A különböző foglalkozási osztályok szellemi nivójának emelése úgy az államnak, mint a társadalomnak főfeladatát kell hogy képezze. Hiszen eléggé halljuk a szocialistáktól, hogy az állam és a vagyonos osztályok az által is nyomják a munkást, hogy nem juttatják megfelelő képzettséghez és butaságban tartják őket. Ez az állítás mindenesetre túlzott s nagy részében egyáltalán minden alap nélkül való, de viszont el kell ismerünk, hogy nálunk az ipari és gazdasági szakoktatás, tehát éppen az olyan ismeretek terjesztése, melyek a nép zömét érintik, nem éppen a legkedvezőbb helyzetben van. És midőn már tettünk is valamit a közgazdasági szakoktatás terén, akkor ama hibába estünk, melybe nálunk mindig esnek, hogy t. i. csak egy irányban és egyoldalulag fejtettünk ki buzgalmat, míg a másik oldalon mindent elhanyagoltunk, amiből a legvisszább helyzet támadt.

Egyszer valamelyik illetékes fér-

finak eszébe jutott, hogy emelni kell a kereskedelmet, a mihez pedig kell a kereskedelemmel foglalkozóknak szellemi nivóját is emelni. Derűborura létesítettek azért az ország minden vidékén kereskedelmi iskolákat, a ki csak kezét kinyújtotta utána, kapott nyilvánossági joggal felruházott kereskedelmi iskolához engedélyt, úgy, hogy ma harminczköt középkereskedelmi iskola és akadémia terjeszti az országban a kommerziális világosságot.

A 32 tanintézet mellett van Magyarországnak mintegy 140.000 kereskedőre, jut tehát minden 4400 kereskedőre egy magasabb fokú kereskedelmi iskola.

Ezzel szemben állanak pedig a következő tények:

Van Magyarországon mintegy 650.000 iparos, a kereskedelmi iskolának megfelelő ipariskolánk száma pedig 7 darab, a mi azt jelenti, hogy minden 93.000 iparosra esik egy iparos iskola.

Ennél még esinosabb az arány a mezőgazdaságnál, a hol három, és félmilliónyi mezőgazdasági kereső népességre esik összesen 7 felsőbb gazdasági tanintézet, vagyis minden 500.000-nyi mezőgazdasági nép felsőbb gazdasági kiművelésének áll 1 darab iskola a rendelkezésére.

Az arány tehát a kereskedelem-, ipar- és mezőgazdasági művelődés eszközei között az, hogy aránylagosan huszszorta több kereskedelmi iskolánk van, mint ipariskolánk és százszorta több, mint mezőgazdasági tanintézetünk.

A gazdasági és szocialisztikus problémákat nem szokták eléggé megvilágítani arról az oldalról, hogy a gazdasági kiképzés, a magasabb szellemi és közgazdasági nivó a gazdálkodó egyént mérhetetlenül megerősítene a gazdasági konkurrenczia létért való küzdelmeiben, csak az intelligens ember szabad, csak az képes mérlegelni a rája nézve kedvező, vagy kedvezőtlen gazdasági konjunkturákat és csak az képes felfekeresni a kedvezőket és megsza-

REGÉNYCSARNOK

Haida.

— A „Székelyföld” eredeti regénye. —

Irla: Hajdó Ödön.

(Folytatás.)

A csere-bere, vagyis a kereskedelem már az ősidőkben létezett kezdetleges formájában — hiszen Ezsau is egy tál leneséért üzörkedett — de mivel a tárgyak értékkülönbségének meghatározása sok nehézséggel járt s a helyes arány nem volt meg, lassankint közös értékek keletkeztek — a pénz.

Ezen egyszerűsített csere-bere tárgy, mely ismert közös érték mindenk fölé kerekedett és ma nagy egyszerűségében dominál, uralja a világot.

A csere-beréből a kereskedelem, ebből a pénz és e kettőből a reklám született, melyek hárman oly édes egyek lettek, oly szoros viszonyban vannak, hogy egyiket sem lehet a másik nélkül elképzelni.

Fakardin Ezra atyja is e háromság révén szerzett vagyont és azt két fia ugyanazon uton igyekszik gyarapi-

tani. Összeszedik a mi az Indiákon vagy Khina és Japánban közönséges és elhozzák Konstantinápolyba, mert ott jókora nyereség mellett értékesítik, a mi pedig itt módi, azt viszik amoda, mert ott kapnak rajta mohón.

Most is teljes rakományval indultnak a hajó, melyen Fakardin Ezra Haidát Koreába vinni ígerte, orrára is feltűzték már a vörös, közepén ezüst holdas, csillagos lobogót, csak pár óra még és megkezdí nagy útját.

— Teljesen készen vagyunk — jelenti Fazli, a mogorva arezu hajóskapitány az érkező Fakardin Ezrának — ha úgy parancsolod, egy óra múlva indulhatunk.

— Nem jöttek még el a nők? — kérdő Fakardin.

— Nem még, de aligha nem ott jönnek s azzal a partra mutatott, hol csakugyan a muezzin, anya és leány láthatók valának. Mögöttük két teherhordó két nagy lábt cipzelt.

— Berendezted lakosztályukat? — kérdé a hajótulajdonos.

— Be uram, de ha marad még valami kívánni valójuk, meg fogom kérni, adják értésemre.

— Nagyon jól van, küldj ki értők egy csolnakot.

Nemsokára a muezzin és családja a máhakkal egyetemben a hajó földézetén voltak.

Fakardin Ezra udvariasan fogadta vendégeit s a szokásos üdvözlés ki-cserélése után, míg a nők félrőbb vonultak, beszédbe elegyedett a muezzinnel.

— A mint látom — mondá — nőd és leányod az ó hit szerint kendőzik magukat?

— Igen — felelt a muezzin — nem is fognak eltérni az ősi szokástól, hisz tudod, hogy nem tekintjük jó muzulmannak azt a nőt, ki levetkőzi jellegét és fedetlen arezzel teszi ki magát a kíváncsi tekinteteknek.

A török asszonyok tudvalevőleg keveset áldozhatnak a hiuság-és tetszelgési vágynak, azonban nem úgy volt az mindig. Valamikor a stambuli török hölgyek is ép oly szabadon jártak-keltek fedetlen arezzel, mint a mi hölgyeink, de toilletjeikkel, melyekkel feltűnően emelték bájaikat, oly hallatlan fényűzést vittek véghez, hogy a bégek és basák panaszaíra a hatalmas padisah haragra lobbantván, kiadta a parancsot, hogy este 9 óra után asszonynak az utcán megjelenni tilos. E paran-

csot az asszonyok nem vették komolyan, sőt daczolni akartak azzal s a következő nap estéjén annál nagyobb számmal jelentek meg az aranyszarv kikötőjében. Ruhájuk rátyolszerű volt, tele tüzdelve szent-János bogárrakkal s a diszkrét világításban hullámzóttak föl s alá, bizva természetük hódító szépségében s remélve, hogy a hatalmas padisah visszavonja szigorú parancsát. De a szultán annál nagyobb haragra lobbant s bár vagy ötven asszony a saját feleségei közül is a tüntetők között volt, körülvétette őket katonasággal s egytől-egyig a tengerbe hányatta s egyszersmind örökidőre megtiltotta, hogy török nő fedetlen arezzel utcán megjelenessen.

Innen származik a kendőzés, mely lassankint már náluk is divatját mulja, de még nagyon sokan ragaszkodnak ahhoz.

Mig Fakardin és a muezzin között a fent említett társalgás folyt, azalatt Haida és anyja szintén mély beszélgetésbe merültek.

(Folytatása következik.)

Csak az intelligens ember tudja gazdálkodását oly gazdaságossá tenni, hogy kis producernek létre is meg tudja találni magának a legolcsóbb bevásárlási forrást, meg tudja találni produktumainak a kis producernek produktumait igénylő legjobb piacot és meg tudja látni az eladás helyének, idejének és módjának legracionálisabb kiválasztását.

Képzeltetünk-e abszurdabb szisztémát annál, hogy egy ország, melyben a mezőgazdasági kereső és nem kereső népesség az egész lakosságának 60 százalékát képezi, ugyszólván tisztán csak a forma, a látszat kedvéért tart fenn 7 gazdasági tanintézetet, mely számban azonban már befoglaltatik a selmeczbányai erdőszeti és a budapesti állatorvosi akadémia is. Egy őstermelésre alapított ország lakosságának majdnem két harmada ez a 60 százalék és közoktatási politikánk nem adja meg az ország két harmada számára a gazdasági kiművelődésnek legszükségesebb eszközeit s nem engedi őket a boldogulhatás első alapfeltételéhez, a gazdasági intelligenciára megszerzéséhez eljutniok.

Főre ne értsen azonban bennünket senki. Azt ne higgye valaki felőlünk, hogy mi sokaljuk a kereskedelmi iskolákat és az bánt bennünket, hogy a kereskedelmi kiképzésnek mégis vannak az országba valamelyes eszközei és a kereskedelmi osztálynak van módja gyermekeit hivatásukban felvilágosultakká, intelligensekké tenni. Nem ez a mi panaszkodunk, hanem hogy ez az eszköz, ez a mód az őstermelésnek majdnem semmiképp sines megadva, nem hogy oly arányban lenne, mint a milyenben a kereskedelmi foglalkozás van tanintézetekkel dotálva.

A kereskedelmi miniszter az utóbbi időben nagy jóakarattal és buzgalommal karolta fel az alsóbbfokú iparisokai oktatás ügyét és különösen a szaktanfolyamok létesítésérefordította figyelmét. De általában véve az ipari oktatás, különös a felsőbb szakoktatás még nagy hézagokat mutat és kíváncsok volna, ha ebben az irányban nagyobb akció indult meg.

A mi a gazdasági iskolákat illeti, e tekintetben még igen sok a tenni való és óhajtjuk, hogy az új földmívelési miniszter programjában ez a kérdés kielégítő megoldást nyerjen.

Csarnok.

Jámor Están egyházi levelei a szerkesztőhöz.

XXIII.

Téns Szerkesztő ur!

Mán úgy veszem észre, hogy a kinek Kárbahágón akkoraeska gondolatja van, a mit egy csep ten-tával le lehessen írni, mindnyá ujságba viszi. S mind ingemet esépel-nek. Eccezer a köcsöz Czérna szabó, máczczor meg i megribbant elméjü megyebiró irnak rélam bolondságo-gokat, met hát nem igaz, hogy én elesapódtam vona, mivelhogy a kár-bahágói harangok most es csak az én kezeim által kezeltetődnek s ha-sonlatosképen a szentegyház körüli teendőket es mai napiglan én vég-zem. Hogy végül nekem Pólíka érá-nyában szübeli szándokaim lettek volna s ez irányba való ténykedé-seken rajtakapódtam vona, ez es ha-zudság, met én erkölcsös férfi va-gyok, kit az egész szézelet megbí-

zonyithat. Ha megyebiró bátyám uram ingemet bornyunak titulál, el-szenvedem, met ő kemo bátyám lévén, nagyobb.

Ennyi tám elég es vona a fele-selgetésből a magam becsülettye gyanántjában, de a szegény Pólíka hugomat ugyanesak becsmérelte me-gyebiró urambátyám. Mú magunk es sajnáljuk, met az mán több vot a terefánál es. Móriéz zsidó asszonta, hogy csináljunk közösen egy nyilat-kozatot s reperáljuk meg a szegény leányzó becsülettyit s a nyilatkozatot írjuk alája mind a hárman es ezen-felül a főtisztelendő ur, a községi bába, a jegyző ur s biró ur, Mérges Jankó komám, szóval a falu minden okos embere s osztán tegyük ki az ujságba, de kántor komám asszonta, hogy minek vakarjuk, ha nem visz-ke. Végezze el mindenki az maga dolgát s ne ádázódgyunk a máséba, met a fogadatlan prokátorokat hit-vány dolgokkal szokták kifizetni.

A legrosszabb a dologban az lenne, hogy mioltától fogva a veres tollas ujságban az az irás megjelent, nem bírok a hütöstársommal. Mindétig azzal falángat, hogy én egy vén pa-rízna kujtor vagyok s mellette más szeretek. Heában mondom nekíe, hogy a mi igaz, igaz, még elég ka-patos vonék, ha akarnék, de én meg vagyok elégedve az én kedves Petronellámmal. Heában való minden, ő nem hiszen nekem s éjjel-nappal veszekszik vélem. Végső keserűs-gemben elmentem Móriézhoz s így szóltam hezzá:

— No zsidó, most segies rejtam, ha tudsz! A te hitvány nációd erőst tud esküdözni s átkozódni. Mondd meg tehátlan nekem, hogy olyan al-kalmatosság alkalmával, mikoron egy zsidó azt akarja, hogy az ő hazud-ságát igaznak vegyék, miféle szóza-tokkal szokta magát megátkozni.

Móriéz utána gondolt s asszondá, hogy a régi zsidók legnagyobb átka ez volt:

„Phith báthein sumile kiki imló eszkherekí, wee thearez Hierusalemi!” Ez magyarul annyit teszen:

„Száradjon az én nyelvem az én nyemhez, ha én téged valaha meg-tagadlak Jeruzsálem!”

— Pompás, jól hangzik zsidó, — szóltam neki elesmerőleg s a szép szókat jól megtanulva mentem ha-z s midőn hütöstársam esmég el kezdett falángatozni, az átkot elmon-tam neki zsidóul s minekutána nem értette meg, elmontam magyarul es pedig ilyen formán:

„Száradjon az én szájam a boros pohárhoz, ha valaha én téged meg-tagadlak kedves Petronellám.”

Ez mán ha-znált valamit s miko-ron látam vala, hogy Petronellám pofája kezd derülni, még szóltam egy nihány szép szót a régi időkről. Ad-dég s addég, hogy az asszony elpi-eseredett. Mikor oszténgad egy fél kupányi könyvet kisírt, asszondám neki, ne sirj többet mákvirágom, maradjon máczczora es s ezzel el-mentem a koresmába, hogy megkö-szönjem Móriéznek az ő jó szavait. Ott egy néhány liter bor mellett egész reggelig elmélkedtem, hogy meg es mien szép a családós élet.

Es most a háznál minden rendben vagyon.

Kárbahágó, 1894. szept. 6-án.

Maradtam a téns szerkesztő urnak tisztelettel s becsülettel:
Jámor Están,
egyházi.

Utóírás. El es felejtettem az megyebiró urnak megüzenni, hogy igaza van, mikor asztat írja, hogy a számár azét nem tud énekelni, met igen magasan kezdí. Eppog tanál rája, mert ő es a mű lapunknál kez-dette s miután itt nem fogadták be, ugy került a veres tollas ujságba.

Ujdonságok.

— **Időjárásunk.** Régi igazság, hogy Háromszéken az ősz a legkel-lemelebb évszak. A mi időjárásunk ekkor szokott a legállandóbb lenni s némelykor heteken át a legszebb időknél örövendhetünk. Ilyen időjárás mellett indult meg az első őszi hó-nap: a szeptember, hozván nekünk meleg derült napokat. Még az éjjelek is aránylag elég enyhék. Pénteken este aztán végre meg jött a várva-várt eső s azóta hull az áldás nagy bőségben.

— **Villámcsapás.** Mult esütörtökön délután heves vihar vonult el Kézdi-Vásárhely felett. Nagy szél és ézengés között felhők tornyosultak az égen. Délután 4 óra körül egy iszonyu esattanás reszkettette meg az épületeket nagy ijedelmet okozván a lakosságban. Ekkor egy villám be-leütött egy kanta-utczai házba. Az Isten itélete ezuttal nagyon ki-méletesen viselte magát, mert sem emberben, sem tárgyban kárt nem okozott. A házfedel egyik kinyuló gerendájába ütött be s végig szaladva a sarufákon összekalandozta a pad-lást s azután a konyhán átfutva a földbe hatolt. Hogy működéséről va-lami nyomot hagyjon, a fedél saru-fáiról egy néhány darab szilánkot leszakított, egy darab vakolatot le-bontott és a konyha asztal lábait összezúzta, egyéb kárt nem tett. A házbeliek a szomszéd szobában vol-tak s jól hallották a „száraz ménkü” működését, de nekik a kiállott nagy rémületen kívül egyéb bajuk nem történt.

— **Tolvaj cigányok.** Egy na-gyob cigány karavánt kísértek be mult esütörtökön Kézdi-Vásárhelyre a esendőrök. A füstös had a se or-szága, s e hazája-féle cigányok közül valók, kik esalva-lopva vonul-nak át az országon s addig mennek, míg valahol aztán megakadnak. Ez a karaván is erős gyauu alatt áll, hogy Nagy-Borosnyón nagy tolvajságot követett el s azután gyors menetben áthaladva a megyén, átesapott Csikba, hol ismét egy tuezat lopást követett el. A esendőrség végre értesült a ka-raván garázdálkodásáról, nyomozni kezdte és az egész truppot elfogta s visszakísérte a kézdívásárhelyi kir. törvényszékhez.

— **A kereskedelmi miniszter és az idegen munkások.** Lukács Béla kereskedelmi miniszter rende-le-tet intézett az ország összes vasuti-, hid-, stb. építési vállalatokhoz, mely-ben kimondja, hogy ezeknél a vállalatoknál dolgozó munkásoknak leg-főlebb ötven százaléka lehet idegen, de ezt is csak akkor engedi meg a miniszter, ha a vállalkozók nem ka-pának elegendő magyar munkást.

— **Gábor Áron ágyui.** A 48—49. ereklye-muzeum igazgatóságát arról értesítették, hogy a híres Gábor Áron-féle ágyuk három elásott pél-dányának rejtékhelyét megtalálták. Gróf Kreith Béla az ereklye-muzeum igazgatója a nagybeesü ereklyék ki-ásatásánál személyesen jelen lesz.

— **Magyar varrógépgyár.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és ipar-kamara köztudomásra hozza, hogy az „Első magyar varrógépgyár rész-vénytársaság” ez év folyamán, fél-millió forintot meghaladó részvény-tőkével Budapesten varrógépgyárat létesített, mely vállalatot, méltányol-ván annak közgazdasági fontossá-gát ugy, a kormány, valamint Buda-pest fő- és székváros közönsége je-lentékeny támogatásban részesítette. A vállalat ez év tavaszán megkezd-vén üzemét, az első néhány hónapra terjedt probaidő elteltével, az e té-ren is hatalmas külföldi iparral most készül versenyre lépni, mely küzdelem, tekintve a külföldi ipar előnyösebb helyzetét, az első hazai e nemű ipar-vállalatra csak az esetben ígérkezik eredményesnek, ha ezen, minden te-kintetben a technika mai színvona-lán álló és a legfokozottabb igények-nek is megfelelni képes ipartelep ugy a hatóságok, mint a közönség támogatásában részesítették. Ennél fogva a kamara az érdekelt iparosok különös figyelmébe ajánlja ezen nagy-fontosságú hazai vállalatot s fölhívja arra a nagyközönség figyelmét is, mely házi használatra kíván varró-gépeket beszerezni, hogy szükséglet-üket lehetőleg az említett hazai varró-gépgyárból szerezzék be s annak készítményeit a külföldiekkel szem-ben mindenesetre előnyben része-sítsék.

— **Utmunkálatok.** A marosvásár-helyi kereskedelmi és iparkamara köztudomásra hozza, hogy a héjjas-falva-gyimesi államut szabályozására vonatkozólag az ajánlati versenytár-gyalás Csíkszeredában a megyei m. kir. államépítészeti hivatalban szept-tember hó 11-én tartatik meg.

Köszönet nyilvánítás.

(Folytatás.)

A kézdívásárhelyi önkéntes tűzoltó-egylet olvasókörének május 14-én és július 1-én a Nagy Ferencz ur ré-tjében rendezett jótékonycélu nyári mulatsága alkalmával szívesek voltak az egylet érdekeinek támogatása céljából felülfizetni a következő kegyes adakozók:

Nagy Géza 20 kr, Nagy Béla 10 kr, N. N. 20 kr, Baka Rebi 30 kr, Me-gyaszi István 20 kr, Szabó János 20 kr, Szőcs Ábrahám 20 kr, Ben-kő Béla 20 kr, Mátis János 40 kr, Nagy Ignác 20 kr, Istók József 20 kr, Vas Károly 20 kr, Vizi Istvánné 50 kr, Janesó Dánielné 20 kr, Ko-vács József 20 kr, Mágori Bálint 20 kr, Ritter Ignác 30 kr, Máthé Mihály 30 kr, Janesó Sámuel 30 kr, Kovács István 20 kr, Páljános Fer-dinánd 15 kr, Turóczy Bálint 20 kr, özv. M. N. 20 kr, Vass Ferencz 20 kr, István János 20 kr, Rákosi Já-nos 20 kr, Cseh Géza 10 kr, Kovács Dánielné 20 kr, Janesó György 10 kr, Mágori Bálintné 20 kr, Nagy János 20 kr, Mágori Sámuel 20 kr, Molnár Géza 20 kr, Kovács Bálint 30 kr, Tóth István 1 frt, ifj. Tóth István 1 frt, Klein Árpád 50 kr, Szabó János szabó 10 kr, Kovács Imre 20 kr, Janesó Mózes szeszgy. 30 kr, Kovács Mózes 20 kr, Rác Ferencz 10 kr, Végh Vilma 20 kr, Pál Mi-hály 20 kr, Győrbíró Vilma 10 krajczár.

(Folyt. következik.)

Selyem hamisítvány. Egrossunk el egy mintát a venni szándékolt fekete selyemből s a hamisítás rögtön kiderül: Mert míg a valódi s jól festett selyem az elégetésnél nyomban összepödördik és csakhamar kialszik, maga után esékely világosbarna hamut hagyván, addig a hamisított selyem (mely zsíros színűszalonás lesz és könnyen törlik) lassan tovább ég (minthogy rostszálai a fosztanyagától telítetten tovább izzanak) és sötét barna hamut hagy maga után, de valódi selyem módjára soha össze nem pödördik, csak meggörbül. Ha a valódi selyem hamuját összenyomjuk, elporzik, a hamisítványé nem. **Henneberg G.** (és kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben, házhöz szállítva, postabér- és vámmentesen szívesen küld bárkinek is mintákat, akár egyes öltönyökre való, akár egész végekben levő valódi selyem szövetekből. Svájczba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Egy használt,
de teljesen jó karban lévő
Sweighoffer-féle
ZONGORA
eladó.

Ára: Egyszeri fizetéssel 100 frt
Részletfizetéssel 120 frt.
A zongora megtekinthető:
Ifj. Jancsó Mózes
könyvnyomdájában.

Máriaczellí Gyomorcsseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajknál, nélkülözhetetlen és átlánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, hűzös lehelet, felfútság, savanyu felbőgőgés, hasmenés, gyomorerég, felesleges nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörös, székülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejtájánál, a menyinyben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámrhoidáknál. Említett bajknál a **Máriaczellí gyomorcsseppek** ezek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr. — Magyarországi főraktár:

Török József gyógyszerháza
Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly csseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (E. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”

Kolera-járvány alkalmával, ennek megállítására előírt szabályokhoz mindenki szigorúan alkalmazkodjék, melynélfogva azon meggyőződésre fog jutni, hogy van szer a kolera ellen és hogy bizonyos fokig, észszerű alkalmazás mellett mindenki megmenekheti magát ebbeli megbetegedéstől.

Különösen figyelemmel kell lennünk beállandó emésztési zavarokra és szék-dugulásra. Az egészséges emésztés csak a rendes életmód, minden az emésztésre károsan ható nehéz ételek nélkülözése, főleg a gyomornak s egyáltalán minden meghűléstől való óvakodás által érhető el. Az egészséges emésztést leginkább az ismert Brody E. gyógyszerész „Máriaczellí gyomorcsépp”-jei tartják fenn, melynek rendkívüli gyomor-erősítő hatása van. A „Máriaczellí gyomorcsépek” emésztési zavaroknál és elnyálkásodásnál, mint kitűnő szer van elismerve, s számos év óta a legkedveltebb házi szer a családoknál, különösen hirtelen beálló betegségeknek mind első segély.

Kapható minden gyógyszerháza üvegekben (melyeknek Brady E. aláírással kell ellátva lenni) használati utasítással á 40 és 70 kr-ért. 7-10

BODOKI

* MATILD-FORRÁS *

különösen kötött szénsavban és szénsavas natriumban rendkívül gazdag

kristálytisztá égvényes vasas savanyuvíz.

Elsőrangú aczel-forrás!

A világforgalomban legfelségesebb, legolesőbb és legégszesebb — megfelelő szakértelemmel természetesen kezelt — a maga nemében páratlan savanyuvíz.

Legfelségesebb borviz!

A gyomor és az idegrendszer bántalmainál, vérszegénységen alapuló betegségeknek és női bántalmaknál páratlan hatású gyógy-ital!

Egy literes üveg víz ára üvegcsereléssel 4 krajczár.

Kapható:

Kézdi-Vásárhelyt Kupán József urnál főraktáron, továbbá minden ásványvíz kereskedésben és vendéglőkben.

Tisztelettel **GYÖRGY JÓZSEF** a forrás kezelője.
(Háromszékmegye) **BODOK** (Háromszékmegye)

14

HIRDETÉSEK

e lap kiadóhivatalában
felvétetnek.

Főraktár: Budapest, 1894. augusztus 1-től saját házában VI., Váci-körút 57^a sz.

KÜHN EDE

gazdasági gépgyár Mosonban, (alakult 1856-ban)

ajánlja általánosan kedvelt, egyszerűségében felülmúlhatatlan s több mint 14.000 példányban elterjedt

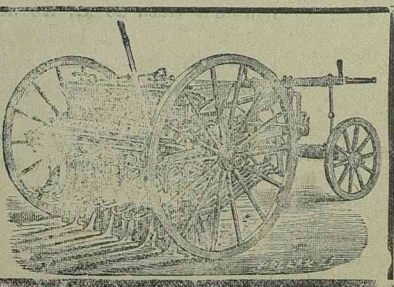
HUNGARIA DRILL és JUBILEUM DRILL

sorvetőgépeit leszállított áron.

Hegyes, hullámos területre „**MOSONI DRILL**” legújabb, legegyszerűbb sorvetőt.

Sack-féle ekék, két és többvasú ekék. Laacke-féle szántóföldboronák 12-fele nagyságban.

Laacke-féle kedvelt rétboronák. Rosták. Konkolyok. Kétfő szelű magtár-rosta (33 frt), meglepő

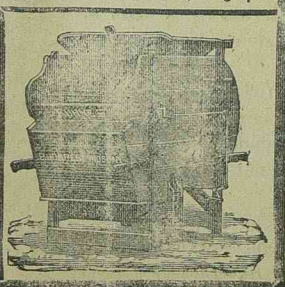

magtár 333 g.
VENTZKY-féle
FÜLLE ZTÓK.

Szečka-és répavágók
stb.

Árjegyzékek bérmentve.

Főraktár:
BUDAPEST, 1894.
augusztus 1-től
saját ház
VI., Váci-körút 57^a

Legbiztosabb orvos a Kolera, ha-
maz és egyéb fertőző betegségek
ellen!!!

Tökéletes fertőt-
lenítés! Teljesen
szagtalan!

Önműködő-tőzegszóró
elosztók.

Belföldi és külföl-
di szabadalmak!

Szobai árnyék-
székek minden-
féle tetszetős

alakban. Ár-
nyékszékbe-
rendezések,

kórházak,
laktanyák,

iskolák,
iparvál-

alatok,
szálló-
dák

stb. ré-
szére.

Magyar tőzeg- és műtrágya-
ipar részvénytársaság.

Legszélesebb: Budapest, IV., Városház-tér 9 (Hármasbástya)

(92.) 2-6.

Legszélesebb: Budapest, IV., Városház-tér 9 (Hármasbástya)

Legszélesebb: Budapest, IV., Városház-tér 9 (Hármasbástya)

Legszélesebb: Budapest, IV., Városház-tér 9 (Hármasbástya)

Legszélesebb: Budapest, IV., Városház-tér 9 (Hármasbástya)

Legszélesebb: Budapest, IV., Városház-tér 9 (Hármasbástya)

Legszélesebb: Budapest, IV., Városház-tér 9 (Hármasbástya)

Fer-
totle-
nítő és
szagta-
lanító
tőzeg-
por! Tő-
zegalom!

Mindenne-
mü tőzeg-
gyártmány
nagy raktára.

Különlegesség:

emberi és városi

hulladékok ipari-
és gazdasági érté-
kesítése. Városi-
tisztítási és elfuvarozási

vállalatok szervezése.

Műtrágyagyártás. Rész-
letes tervekkel, költség-
vetésekkel és eredeti

bizonyítványokkal szíve-
sen szolgál az igazgatóság.

AZ ORSZ. KÖZEGÉSZS. ÜGYINTÁRS.

ÁLTAL TOBBSZORÓSEN AJÁNLYA